

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania U. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Koszalinie

o wysokość emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 sierpnia 2015 r.,

zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt III WSC U 7/15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 marca 2015 r., III WSC U 7/15, Sąd Apelacyjny w Szczecinie odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonej U.B. od wyroku tego Sądu z dnia 6 listopada 2014 r., III AUa 174/14, w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Koszalinie o wysokość emerytury. W uzasadnieniu postanowienia odrzucającego skargę kasacyjną Sąd Apelacyjny wywiódł, że w postępowaniu sądowym ubezpieczona kwestionowała wyłącznie wysokość świadczenia emerytalnego ustaloną w decyzji organu rentowego, bo twierdziła, że „przeliczenie” przysługującej jej emerytury nastąpiło z pominięciem „korzystnych dla niej przepisów prawa”. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w tych okolicznościach przedmiotem rozpoznania była „wartość różnicy między emeryturą

oczekiwaną przez ubezpieczonego, a faktycznie wypłacaną”, a to oznacza, że dopuszczalność skargi kasacyjnej w takiej sprawie jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia. W ocenie Sądu drugiej instancji, skoro ubezpieczona określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 2.877 zł, to wskazana przez nią suma pieniężna „nie kwalifikuje sprawy do postępowania kasacyjnego”, bo nie przekracza kwoty wymienionej w art. 398² § 1 k.p.c. W tej sytuacji wniesiona przez ubezpieczoną skarga okazała się być niedopuszczalna, co powodowało konieczność jej odrzucenia przez Sąd drugiej instancji na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Na postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej ubezpieczona wniosła zażalenie do Sądu Najwyższego, domagając się uchylenia postanowienia i zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego. Ubezpieczona zarzuciła naruszenie art. 19 w związku z art. 22, w związku z art. 398² i art. 398⁶ k.p.c. polegające na pominięciu przez Sąd drugiej instancji „skorygowanej wartości przedmiotu zaskarżenia”, którą ubezpieczona określiła ostatecznie na kwotę 110.576,39 zł w piśmie procesowym nadanym na pocztę w dniu 12 marca 2015 r. (a więc przed otrzymaniem odpisu postanowienia odrzucającego skargę). Według żalącej się, Sąd Apelacyjny błędnie uznał, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna z uwagi na niską wartość przedmiotu zaskarżenia (niższą od 10.000 zł). Ubezpieczona wyjaśniła, że w odpowiedzi na wezwanie Sądu drugiej instancji do uzupełnienia skargi kasacyjnej przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, sporządziła w dniu 23 lutego 2015 r. pismo (nadane w placówce pocztowej 12 marca 2015 r.), w którym „skorygowała” pierwotną wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego (2.876,72 zł) na kwotę 110.576,39 zł, co odpowiada „odliczonej sumy kwoty pobranej emerytury, od sumy kwoty składek zewidencjonowanych (77.246,89 zł) i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego (396.536,80 zł)”. Według żalącej się, korekta wartości przedmiotu zaskarżenia została dokonana prawidłowo i powinna skutkować nadaniem biegu skardze kasacyjnej. Tytułem uzupełnienia skarżąca nadmieniła, że „skomplikowany stan faktyczny sprawy pozwala podać dwa rodzaje wartości przedmiotu zaskarżenia”, bo oprócz wymienionej kwoty 110.576,39 zł, wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie może być określona kwotą 50.486,43 zł.

Ta ostatnia kwota jest wynikiem iloczynu różnicy „w emeryturze za jeden miesiąc” ($1.928,30 \text{ zł} - 1.722,82 \text{ zł} = 205,48 \text{ zł}$) i średniego dalszego trwania życia ubezpieczonej (245,70 miesięcy) w wymiarze określonym przez organ rentowy w kwestionowanej decyzji. Tak więc niezależnie od tego, który z dwóch przedstawionych wariantów określenia wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego jest poprawny, skarga kasacyjna ubezpieczonej od wyroku Sądu drugiej instancji jest dopuszczalna.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. W myśl art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe z zakresu ubezpieczeń społecznych (a taką jest niewątpliwie sprawa o wysokość emerytury), w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Sposób ustalania wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których spór dotyczy wysokości świadczenia powtarzającego się, został szczegółowo przedstawiony przez Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 18 października 2012 r., III UZP 3/12 (OSNP 2013 nr 9-10, poz. 112; PiZS 2014 nr 10, s. 36, z glosą E. Pietrzak). Przyjęto w tej uchwale, że wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, której przedmiotem jest zmiana wysokości świadczenia powtarzającego się, podlega ustaleniu na podstawie art. 22 k.p.c. - w odniesieniu do świadczeń przyszłych, a w odniesieniu do świadczeń zaległych - na podstawie art. 19 § 1 k.p.c., przy czym w razie dochodzenia świadczeń przyszłych i zaległych stosuje się art. 21 k.p.c. Stanowisko zaprezentowane w tej uchwale jest podtrzymywane w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (por. postanowienia z dnia 29 stycznia 2014 r., II UZ 67/13, LEX nr 1573832 i z dnia 11 grudnia 2014 r., I UZ 23/14, LEX nr 1604625). Przedstawione przez żalącą się „warianty” obliczania wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego (w szczególności z zastosowaniem parametru średniego dalszego trwania życia) nie mają więc oparcia w obowiązujących regulacjach prawa procesowego.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona bez wątpienia kwestionuje

wysokość emerytury ustaloną przez organ rentowy „na przyszłość” i nie żąda wyrównania tego świadczenia za okresy wcześniejsze (poprzedzające wydanie zaskarżonej decyzji). To zaś oznacza, że w takim przypadku wartość przedmiotu zaskarżenia podlega ustaleniu na podstawie art. 22 k.p.c., zgodnie z którym w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się, wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok, a jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok - za cały czas ich trwania. Skoro emerytura należna ubezpieczonej jest świadczeniem przysługującym bezterminowo a sporna jest różnica między wysokością świadczenia ustaloną w decyzji organu rentowego (1.722,82 zł) i żadaną przez ubezpieczoną (1.928,30 zł), czyli różnica wynosząca w skali jednego miesiąca 205,48 zł, to przy obliczaniu wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) należy uwzględnić tę różnicę za okres 1 roku (12 miesięcy). Uzyskany w ten sposób wynik - co oczywiste - daje kwotę niższą od wymienionej w art. 398² § 1 zdanie pierwsze *in fine* k.p.c., a to powoduje, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i podlegała odrzuceniu przez Sąd drugiej instancji na zasadzie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Odrzucenie skargi kasacyjnej przez Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 5 marca 2015 r. było prawidłowe i z tej przyczyny zażalenie ubezpieczonej nie może być uwzględnione.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.